

Nyhetsbrev från SKANDULV

Hej,

Här kommer information om två doktorsavhandlingar som försvarades med glans under hösten av Georgia Ausilio och Cecilia Di Bernardi. Dessutom en rad populärvetenskapliga artiklar (vissa endast tillgängliga att ladda ner för abonnenter) och studentarbeten. Och en påminnelse om anmälan till Wolves Across Borders konferensen som går av stapeln i maj nästa år. Önskar er en God Jul och ett Gott Nytt År!

Doktorsavhandlingar

Georgia Ausilio försvarade sin avhandling [Predator-prey interactions in anthropogenic landscapes](#) den 4 november vid Høgskolen i Innlandet.

Sammendrag:

I menneske-påvirkede landskap har mennesker innflytelse på vekselvirkningene mellom rovdyr og byttedyr ved å endre deres tetthet, atferd og overlevelse gjennom eksempelvis jakt, skogbruk og landbruk. Å forstå rollen som mennesker har i økologiske samfunn får økende betydning nå som de store rovdyrene kommer tilbake til sine opprinnelige utbredelsesområder. Målene med denne avhandlingen var 1) å finne ut om jakt og ulv resulterer i motsigende eller overlappende romlige og tidsmessige fordelinger av dødsrisiko for elgen; 2) å undersøke elgens habitatvalg i forhold til den romlige og tidsmessige fordelingen av dødsrisikoen fra jakt og ulv; 3) å utrede elgkalvenes dødelighet gjennom sommer og vinter i forhold til risiko fra jakt og ulv; og 4) å finne ut om tilbakekomsten av ulven har resultert i mindre elgbeiteskader på furu.

Resultatene viser at elgens risiko til å dø varierer i tid og rom både når det gjelder jakt og ulv, men at hvor og når de to risikofaktorene utspilles står i kontrast med hverandre. Elgen tilpasset habitatvalget til den sterkere og mer forutsigbare dødstrusselen, jakten. Derimot virker det ikke som om ulven endret elgens atferd hverken ved at elgen unngikk plasser eller tider med høy ulverisiko, eller at det førte til mindre beiteskader på furu. Kalvedødeligheten varierte mye mellom årene, og fra høsten og utover vinteren var den relatert til risiko fra jakt og ulv i kombinasjon med snødybde og tilgang til ungskogflater. Å forstå omfanget og rollen til rovdyrenes uttak av byttedyr i menneskepåvirkede landskap kan ha betydelige implikasjoner for forvaltning og bevaring av vilt. Fordi rovdyr-byttedyr-

forholdet spiller en viktig rolle for strukturen i økologiske samfunn, finnes det et presserende behov for å vurdere hvordan mennesker påvirker og omformer dette forholdet, og om byttedyrene kan reagere på flere dødelighetskilder.

Cecilia Di Bernardi försvarade sin avhandling [Wolf feeding ecology in a multi-ungulate system – investigating the effect of individual predator traits and abundance of co-occurring species](#) den 24 oktober vid University of Rome La Sapienza.

Sammanfattning:

Predationsmönster hos stora rovdjur påverkas av en kombination av individuella egenskaper, deras beteende och olika miljöfaktorer. Som ett alternativ till fältstudier av bytesval med data från sändarförsedda vargar har det växande fältet med olika molekylära metoder för att upptäcka bytesarter i spillning, i kombination med individbestämning, potential att öka genomförbarheten av storskaliga analyser av bytesval i relation till olika egenskaper hos rovdjuren och deras livsmiljö. I denna avhandling utvecklades och validerades en ny molekylär metod för att upptäcka DNA från bytesdjur i vargspillning. Metoden identifierade bytesdjur i vargspillningar genom att använda minst fyra artspecifika markörer för 17 arter/artgrupper. Genom experiment med vargar i fångenskap som matades med olika arter av klövdjur testades metodens känslighet och olika tröskelvärden kalibrerades för att tillförlitligt kunna upptäcka olika arter i vargspillningar. Tillämpningen av denna molekylära metod på den skandinaviska vargpopulationen visade en variation i hur de nyttjade älg och rådjur i vargarnas huvudsakliga utbredningsområde vilket troligtvis beror på geografiska skillnader i täthet av dessa två klövdjur som i sin tur påverkar vargarnas val av bytesdjur. GPS-data från fältstudier med sändarförsedda vargar visade att skandinaviska vargar främst konsumerar klövdjur som de dödat själva och att nyttjande av andra födokällor främst sker under vintern och ökar med ökad björntäthet och med ökad täthet av människor. Med data insamlat under de årliga inventeringarna av varg i Skandinavien och från sändarförsedda vargar visade analyserna att vargarnas födoekologi (nyttjande av olika bytesdjur och konsumtion av bytesdjur de inte dödat själva) påverkades av vargarnas sociala status, kön och deras inavelsgrad. Dessa resultat poängterar vikten av att inkludera individuella egenskaper hos rovdjur vid studier av deras födoekologi. Den molekylära metoden har potential att utvecklas vidare för användning i andra studieområden och även för andra rovdjur. Resultaten från denna avhandling ökar kunskapen om effekter av återetablering av vargpopulationer på deras bytespopulationer och kan användas i en adaptiv förvaltning av rovdjur och deras bytesdjur.

Populärvetenskapliga artiklar

Tallian A and Wikenros C. 2022. Wolves Across Borders: International Conference on Wolf Ecology and Management. [International Wolf Magazine](#), winter 2022. International Wolf Center.

Sand H, Zimmermann B, Berg E, Bramorska B, Eriksen A, Wikenros C, Ausilio G, Miltz C, Niccolai L, og Wabakken P. 2022. Trekkmønster hos grenseelg – konsekvenser for forvaltningen. [Hjorteviltet 2022](#).

Sand H, Zimmermann B, Wikenros C, og Wabakken P. 2022. Ulvens påvirkning på elg i en fortettet ulvebestand. [Våre Rovdyr](#).

Zimmermann B, Mathisen KM, Ausilio G, Sand H, Wikenros C, Eriksen A, Nordli K, Aronsson M, Persson J, Hellbaum P, Skybak S, Sveum J, og Versluijs E. 2022. Motsatte norske og svenske mål for felles elgbestand. [Hjorteviltet 2022](#).

Zimmermann B, Wikenros C, Aronsson M, Eriksen A, Mathisen KM, Persson J, Sand H, og Wabakken P. 2022. [Viltforvaltning på tvers av grensen: Ny lærdom fra GRENSEVILT prosjektet](#). Jakt og fiske i Hedmark 3: 8-9. Norge jeger- og fiskerforbund Hedmark.

Master och kandidatarbeten

Ahlberg J. 2022. [With neighbours like these – What influences the size of Scandinavian wolf territories?](#) Master Thesis, Department of Ecology, Swedish University of Agricultural Sciences. 35 p.

Björk J. 2022. [Rörelsemönster hos varg i Skandinavien](#). Kandidatarbete, Institutionen för Ekologi, Sveriges lantbruksuniversitet. 37 s.

Miltz C. 2022. [Wolf use of areas planned for wind power development in Scandinavia](#). Master Thesis, Inland Norway University of Applied Sciences. 55 p.

Amato G. 2021. [Scavenging dynamics at wolf kills and remains after hunter harvest](#). Bachelor Thesis, University of Udine. 31 p.

Elnan R. 2021. [Scavenger community on wolf-killed ungulates in the boreal forest in south-east Norway](#). Master Thesis, Inland Norway University of Applied Sciences. 38 p.

Leroy R. 2021. [Wolf space use in a seasonally changing environment](#). Master Thesis, Inland Norway University of Applied Sciences. 45 p.

Tajima M. 2021. [Landscape features and moose density shape wolf territory borders in Scandinavia](#). Master Thesis, Tokyo University of Agriculture. 36 p.

Wolves Across Borders

Anmälan till Wolves Across Borders konferensen 8-11 maj 2023 är [öppen](#). Passa på att anmäla er före 2 februari då kostnaden ökar men det är ett begränsat antal platser så anmäl er snarast om ni vill vara säkra på en plats.

Bästa hälsningar,
Camilla

Camilla Wikenros
Koordinator SKANDULV
Docent

Sveriges lantbruksuniversitet

Swedish University of Agricultural Sciences

Institutionen för Ekologi
Grimsö 152, 739 93 RIDDARHYTTAN
Telefon: 0581-69 73 44
camilla.wikenros@slu.se, www.slu.se
www.slu.se/skandulv

